

27. Kaupunginkirjasto¹⁾

Kirjastolautakunta

Kirjastolautakunnan kokoonpano. Lautakuntaan kuuluivat v. 1961 huoltopääll. Kössi Kulo puheenjohtajana, prof. Elsa Bruun varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä opettajat Inkeri Airola ja Johannes Koivu, fil.maisterit Lauri Levämäki, Maija Savutie-Myrsky ja Jarl Tallqvist, valtiot.maist. Martti Valla ja rva Sirkka Valvanne. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli kaup.joht. Arno Tuurna.

Lautakunta kokoontui kertomusvuonna 15 kertaa. Pöytäkirjat käsittivät yhteensä 298 pykälää. Saapuneita kirjelmiä oli 400 ja lähetettyjä 239.

Lautakunnan lopullisista päätöksistä mainittakoon: eräiden sivukirjastojen aukioloaikojen muuttaminen kertomusvuoden kesän ajaksi (17. 4. 106 §); Eteläisen sivukirjaston sekä Munkkiniemen ja Haagan sivukirjastojen huoneistojen ja kalustamissuunnitelmien hyväksyminen (15. 5. 131 §, 4. 9. 212, 213 §); Pasilan, Pukinmäen ja Tapanilan sivukirjastojen aukioloaikojen muuttaminen 1. 9. lukien (21. 8. 192 §); lainausmenetelmän muuttaminen (21. 8. 207 §); pääkirjaston ulkomaalauksen tilaaminen (16. 10. 252 §); Munkkiniemen sivukirjaston hyllytilaus (13. 11. 265 §).

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin mm. asioista, jotka koskivat: Kallion sivukirjaston toisen tp. sanomalehtisalinvalvojan viran muuttamista kokovuotiseksi (25. 1. 30 §); sivukirjaston perustamista Santahaminaan (20. 2. 60 §); eräiden palkkioiden korottamista (17. 4. 102 §); Multilith offset-monistuskoneen hankkimista (17. 4. 108 §); eräiden virkojen palkkaluokkien korottamista (15. 5. 129 §); eräiden kirjastoamanuenssin virkojen lakkauttamista (21. 8. 196 §, 18. 9. 229 §, 13. 10. 269 §); Kallion sivukirjaston tp. talonmies-lämmittäjän tehtävien uudelleenjärjestelyä (21. 8. 201 §); v:n 1962 talousarvioehdotuksen tarkistamista (4. 9. 218 §); muovikoteloiden hankkimista lainauskorttien suojaksi (4. 9. 220 §); sairaalakirjastotoiminnan jatkamista Helsingin yliopistollisen keskussairaalan polio-osastolla (11. 12. 285 §) ja tp. apulaiskirjastonjohtajan viran hoitamista (11. 12. 292 §).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin asioista, jotka koskivat: suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan esitystä työskentelytilan takaisinsaamisesta Vallisaaren koulun johtajalle kaupunginkirjastolle luovutetusta huonetilasta (20. 2. 59 §); kaupunginkirjaston rationalisoimiskomitean osamietintöä (17. 3. 66 §); Kallion sivukirjaston muutos- ja korjaustöitä (20. 3. 86 §); Kallion sivukirjaston sivu-

¹⁾ Kertomukseen kuuluvat tilastotaulukot, joita ei ole otettu tähän teokseen, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa ja kaupunginkirjaston toimintakertomuksen eripainoksessa.

kirjastonjohtajan viran hakijoita (17. 4. 96 §); musiikkikirjastotoimikunnan mietintöä (12. 6. 150 §); Kulosaaren sivukirjaston sijoittamista Kulosaareen rakennettavaan uuteen kansakoulurakennukseen (4. 9. 216 §); tp. apulaiskirjastonjohtajan viran hakijoita (4. 9. 217 §) ja fil.lis. Sirkka-Liisa Meren Uudenmaan lääninhallitukselle tekemää, tp. apulaiskirjastonjohtajan viran täyttämistä koskevaa valitusta (22. 11. 274 §, 25. 11. 277).

Kirjaston toiminta

Henkilökunta. Kertomusvuoden aikana suoritettiin kaupunginkirjastossa kirjaston rationalisoimiskomitean osamietinnön perusteella joukko järjestelyjä, joiden yhteydessä perustettiin tp. apulaiskirjastonjohtajan virka, kaksi kirjastonhoitajan virkaa, kaksi opiskelunneuvojan virkaa ja kahdeksan kirjastoapulaisen virkaa, lakkautettiin yksi vakinainen kirjastonhoitajan virka, kaksi tilapäistä kirjastonhoitajan virkaa, seitsemän vakinaista kirjastoamanuenssin virkaa ja yksi tilapäinen kirjastoamanuenssin virka sekä muutettiin sairaalasivukirjastonhoitajan virka sivukirjastonjohtajan viraksi.

Vuoden päättyessä oli kaupunginkirjastossa 173 vakinaista ja 14 tilapäistä virkaa. Työsuhteessa olevia kuukausipalkkaisia työntekijöitä oli seitsemän. Tuntipalkkaisia kirjastoamanuensseja oli vuoden kuluessa työssä 25 767 t ja muita tuntipalkkaisia työntekijöitä yhteensä 16 323 t.

Kaupunginkirjastoon nimitettiin seuraavat uudet viranhaltijat: Kallion sivukirjaston päällysvaatteiden vartijaksi Rauha Puro 1. 2. lukien, kirjastoamanuenssiksi Eila Lindqvist 1. 4. lukien, tp. järjestelyapulaiseksi Jouko Hyhkö 1. 6. lukien; Munkkiniemen sivukirjaston siivooja-vahtimestariksi Tyyne Snygg 1. 6. lukien; Käpylän sivukirjaston siivooja-vahtimestariksi Selma Peltomäki 1. 8. lukien, kirjastoapulaisiksi Marjut Kianto ja Terttu Mäki 1. 10. lukien ja Töölön sivukirjaston siivooja-vahtimestariksi Eine Törrönen 16. 1. 62 lukien.

Seuraavat kaupunginkirjaston viranhaltijat siirtyivät toisiin virkoihin kaupunginkirjastossa: os.hoit. Rakelmaria Engman-Enari Eteläisen sivukirjastonhoitajaksi 1. 3. lukien; siivooja-vahtimest. Sylvia Kesäläinen Käpylän sivukirjaston sanomalehtisalin valvojaksi 1. 6. lukien; tp. sanomalehtisalin valvoja Olavi Suontaka Kallion sivukirjaston tp. sanomalehtisalin valvojaksi 1. 5. lukien; opiskelunneuvoja Bo Carpelan pääkirjaston ruotsin- ja vieraskielisen lainausosaston osastonhoitajaksi 1. 6. lukien; kirj.amanuenssit Mirjam Nyberg, Hilikka Kauppi ja Svanhild Snell pääkirjaston opiskelunneuvojiksi 1. 9. lukien, kirj.aman. Kyllikki Lindeqvist opiskelunneuvojaksi 1. 12. lukien ja kirj.aman. Kaarina Lindblad Kulosaaren sivukirjastonhoitajaksi 1. 12. lukien.

Seuraavat henkilöt siirtyivät eläkkeelle: Käpylän sivukirjaston sanomalehtisalin valvoja Vilho Linden 1. 3. lukien; toim.apul. Sigrid Kristiansson 1. 5. lukien; Kulosaaren sivukirj.hoit. Pär Harald Lindberg 1. 7. lukien ja Töölön sivukirjaston siivooja-vahtimest. Selma Sundström 1. 11. lukien.

Virkaero myönnettiin siivooja-vahtimest. Anna-Maija Lyytikäiselle 1. 6. lukien; kirj.aman. Marjatta Salmelle 1. 7. lukien; vs. sivukirj.hoit. Aira Lehtiselle 25. 8. lukien, vs. kirj.aman. Lea Karhamalle 1. 9. lukien; sivukirj.hoit. Eila Jalkaselle 1. 9. lukien ja toim.apul. Raili Nylundille 1. 12. lukien.

Kertomusvuoden aikana kuoli kirjansitoja Helmi Virtanen 1. 4. ja kirj.aman. Ester Wallenius 29. 8.

Kaupunginkirjaston palveluksessa oleville myönnettiin sairauden, tapaturmien ja synnytyksien vuoksi virkavapautta yhteensä 2 745 päivää.

Opintoja ja tutkimustyötä varten myönnettiin palkatonta virkavapautta vähintään kuukauden pituiseksi ajaksi 6:lle kaupungin kirjaston viranhaltijalle.

Vierailut ja kirjaston esittelyt. Kirjastoon ovat käyneet tutustumassa mm. prof. Rudolf Juchhoff Kölnistä, kirj.joht. Emerson Greenway Philadelphiasta ja kirj.hoit. Maja Melander Kalmarin läänin keskuskirjastosta. Tutustumiskäyntejä pääkirjastossa ja useissa sivukirjastoissa ovat tehneet Yhteiskunnallisen Korkeakoulun kirjastokurssi sekä useat oppi- ja kansakoululuokat. Pääkirjastossa vierailivat Nikkilän sairaalan mielisairaanhoidokoulun oppilaat. Kallion sivukirjastoon ovat tutustuneet Valtion Poliisikoulun alokaskurssit, Töölön sivukirjastoon Helsingin kaupungin ja valtion sairaanhoitajakoulujen oppilaat, Lauttasaaren sivukirjastoon Lauttasaaren seurakunnan kirjallisuuskerho, Laakson sairaalan kirjastoon sairaanhoito- ja diakonissaoppilaat ja Nikkilän sairaalakirjastoon psykiatriselle alalle erikoistuvat sairaanhoitajat sekä mielisairaanhoido- ja sairaanhoito-oppilaat.

Virkailejavaihto. Kielin kaupunginkirjastosta toimi kirj.hoit. Christa Andresen vaihtovirkailijana kirjastossa. Hänen tilallaan Kielissä työskenteli kirj.aman. Irmeli Kempainen.

Kirjastokokoukset ja opintomatkat. Kirjastonjoht. Uuno Saarnio osallistui Pohjoismaiden pääkaupunkien kirjastonjohtajien kokoukseen Kööpenhaminassa 24.—26. 4., teki Kielin kaupungin kutsumana esitelmämatkan Kieliin 19.—23. 6. Kielin viikon aikana sekä vieraili Saksan Liittotasavallan kutsumana 19.—24. 10. Frankfurtin kirjamesseilla ja Bonnin, Kölnin, Bremenin ja Hampurin kirjastoissa. Sivukirj.hoit. Gun Forslund opiskeli Yhdysvalloissa Denverin yliopiston kirjastokoulussa 1. 9. 1960—1. 9. 1961 ja suoritti siellä Master of Arts tutkinnon.

Osastonhoit. Bo Carpelan teki »Ford Leadership» stipendillä opintomatkan Yhdysvaltoihin 22. 10.—22. 12.

3. anglo-skandinaaviseen kirjastokokoukseen, joka pidettiin Hindsgavliissa, Tanskassa 28. 9.—1. 10. osallistuivat apul.kirj.joht. Eila Wirla ja kaksi osastonhoitajaa.

19. yleiseen kirjastokokoukseen Lahdessa 9.—11. 6. osallistui 10 kirjastonhoitajaa.

Sivukirjastot. E t e l ä i n e n sivukirjasto siirtyi joulukuussa uuteen huoneistoon, Perämiehenkatu 13. Muuton yhteydessä uusittiin kalusto aikuisten osastolla kokonaan, nuorten osastolla osittain. Sisustuksen suunnitteli sisustusarkkit. Anja Jämsä.

K a l l i o n sivukirjastossa siirryttiin kaukolämmitysjärjestelmään. Tässä yhteydessä uusittiin mm. kirjastorakennuksen kaikki lämpö- ja vesijohdot, sanomalehtisaliin asennettiin sähkötuuletin ja ullakolla suoritettiin palotarkastajien vaatimat korjaukset. Entinen halko- ja hiilivarasto kunnostettiin varastohuoneiksi.

M u n k k i n i e m e n sivukirjasto sai käyttöönsä uuden huoneen ja pienen varastohuoneen, yhteensä 75 m². Uuteen huonetilaan siirrettiin lastenosasto, ja entinen lastenosasto erotettiin lasiseinillä käsikirjastohuoneeksi. Kalustoa uusittiin. Sisustustyöt suunnitteli sisustusarkkit. Jämsä.

Hesperian sairaalassa avattiin 1. 10. sairaalasivukirjaston uusi osasto, jolle oli sairaalan uudessa rakennuksessa varattu 20 m²:n suuruinen huonetila.

Helsingin yliopistollisen keskussairaalan polio-osastolla aloitettiin 5. 5. kokeilumielessä potilaskirjastotoiminta siten, että kerran viikossa tapahtuneesta kirjallisuudesta huolehdittiin Auroran sairaalakirjaston kirjavaroilla. Lainauksen hoitivat kirjastoamanuenssit sivutoimenaan.

Lastenosastotoiminta. Tietokilpailuja järjestettiin Kallion sivukirjastossa kaksi sarjaa, joista toisessa oli 124, toisessa 144 osanottajaa, Lauttasaaren sivukirjastossa yksi kilpailusarja, jossa osanottajia oli 128 ja Malmin sivukirjastossa 7 erillistä tietokilpailua, joihin osallistui keskimäärin 16 kilpailijaa.

Kallion sivukirjastossa pidettiin 17 satutuntia. Kuulijoita oli keskimäärin 15.

Kirjavarasto. Kirjavaraston luetteloista poistettiin 33 081 loppuunkulunutta nidosta, joista 12 213 pääkirjaston, 5 757 Kallion, 2 599 Töölön, 2 368 Vallilan, 104 Käpylän, 612 Eteläisen, 578 Pasilan, 388 Toukolan, 529 Haagan, 1 513 Herttoniemen, 124 Maunulan, 99 Kulosaaren, 461 Lauttasaaren, 1 099 Munkkiniemen, 699 Malmin, 357 Oulunkylän, 541 Pakilan, 201 Puistolan, 496 sairaala-, 525 Tapanilan, 778 Pitäjänmäen, 233 Vartiokylän, 69 Pukinmäen, 220 Suomenlinnan, 479 Porolahden ja 39 Kaarelan sivukirjastoon kuuluneita kirjoja.

Kirjastoon hankittiin ja luetteloitiin 59 460 uutta nidettä. Näistä tuli 16 059 pääkirjastoon, 6 660 Kallion, 4 007 Töölön, 2 554 Vallilan, 1 498 Käpylän, 2 099 Eteläiseen, 281 Pasilan, 738 Toukolan, 2 099 Haagan, 3 173 Herttoniemen, 575 Kulosaaren, 2 344 Lauttasaaren, 1 961 Munkkiniemen, 1 756 Malmin, 523 Oulunkylän, 878 Pakilan, 584 Puistolan, 2 931 sairaala-, 605 Tapanilan, 1 221 Pitäjänmäen, 901 Vartiokylän, 326 Pukinmäen, 1 160 Maunulan, 584 Suomenlinnan, 1 173 Porolahden, 109 Vallisaaren, 2 606 Kaarelan ja 55 poliisilaitoksen sivukirjastoon.

Luetteloitu kirjavarasto käsitti kertomusvuoden alussa 749 121 nidosta ja vuoden lopussa 775 500 nidosta. Viimeksi mainituista oli 512 937 eli 66.2 % suomenkielistä, 196 141 eli 25.3 % skandinaavista ja 66 422 eli 8.5 % muunkielistä kirjallisuutta.

Kirjavaraston arvo arvioitiin kertomusvuoden alkaessa 317 827 421 mk:ksi ja vuoden päättyessä 332 004 129 mk:ksi. Kertomusvuoden päättyessä jakaantui kirjavarasto eri luokkiin seuraavasti:

Kirjallisuusluokka	Nidoksia	%
000 Ensyklopedia	16 803	2.2
100 Filosofia, psykologia, kasvatustiede	24 726	3.2
200 Uskonnot, mytologia	15 199	2.0
300 Yhteiskuntatiede	25 409	3.3
400 Maantiede, matkat, kansatiede	39 243	5.1
500 Matematiikka, luonnontieteet	29 839	3.8
600 Lääketiede, tekniikka, talous	42 787	5.5
700 Taide, liikuntakasvatus	40 982	5.3
800 Kirjallisuushistoria, kielitiede	40 593	5.2
900 Historia, elämäkerrat, sukututkimus	45 900	5.9
0—9 Kaunokirjallisuus	317 926	41.0

27. Kaupunginkirjasto

Kirjallisuusluokka	Nidoksia	%
I Uskonnot	7 411	0.9
II Historia, arkeologia ja elämäkerrat	18 150	2.3
III Maantiede, kansatiede, antropologia ja matkakertomukset	7 544	1.0
IV Romaanit, kertomukset ja sadut	25 280	3.3
V Runot, näytelmät, albumit sekä kirjallisuushistoria ja taide	22 000	2.8
VI Luonnontiede, matematiikka, lääketiede ja teknologia	7 415	0.9
VII Oikeus- ja valtiotiede, yhteiskunnalliset kysymykset ja talous	11 591	1.5
VIII Kielitiede	1 632	0.2
IX Filosofia, siveysoppi, kasvatustieteet, kirja- ja kirjastotiede, urheilu sekä muut sekalaiset aineet	10 511	1.4
X Lukusaleihin sijoitettu kirjallisuus (Hakuteokset, sidotut aikakaus- ja sanomalehdet ym.)	24 559	3.2
	775 500	100.0

Luokkiin I—X sijoitetut kirjat on hankittu ennen v. 1941 ja käsitelty vanhan luokitusjärjestelmän mukaan.

Pääkirjaston ja sivukirjastojen kesken kirjavarasto jakaantui seuraavasti:

Lainauspaikka	1961		1960		Lainauspaikka	1961		1960	
	Nidok- sia	%	Nidok- sia	%		Nidok- sia	%	Nidok- sia	%
Pääkirjasto	254 124	32.8	236 808	31.6	Oulunkylän	9 724	1.3	9 655	1.3
Sivukirjasto:					Pakilan	8 009	1.0	7 740	1.0
Kallion	117 123	15.1	119 402	15.9	Puistolän	7 014	0.9	6 688	0.9
Töölön	45 317	5.8	46 460	6.2	Sairaala-	38 471	5.0	36 277	4.8
Vallilan	33 733	4.3	35 193	4.7	Tapanilan	7 608	1.0	7 665	1.0
Käpylän	38 604	5.0	37 419	5.0	Pitäjänmäen	7 816	1.0	7 362	1.0
Eteläinen	24 036	3.1	23 308	3.1	Vartiokylän	7 576	1.0	6 951	0.9
Pasilan	8 984	1.2	10 903	1.5	Pukinmäen	5 412	0.7	5 168	0.7
Toukolan	9 668	1.2	9 626	1.3	Maunulan	10 805	1.4	9 826	1.3
Haagan	17 623	2.3	16 165	2.2	Suomenlinnan	3 997	0.5	3 769	0.5
Herttoniemen	18 442	2.4	17 075	2.3	Porolahden	8 933	1.1	8 151	1.1
Kulosaaren	9 349	1.2	9 599	1.3	Vallisaaren	1 387	0.2	1 319	0.2
Lauttasaaren	32 563	4.2	30 836	4.1	Kaarelan	8 563	1.1	5 994	0.8
Munkkiniemen	25 095	3.2	24 674	3.3	Poliisilaitoksen	1 666	0.2	1 650	0.2
Malmin	13 858	1.8	13 438	1.8					
					Yhteensä	775 500	100.0	749 121	100.0

Lainaaajien lukumäärä:

	1961	1960	1959	1951
Aikuisia	79 158	78 609	76 371	49 138
Lapsia	21 456	23 641	26 365	12 126
Yhteensä	100 614	102 250	102 736	61 264

Kirjalahjat. Kertomusvuonna vastaanotti kaupunginkirjasto kirjalahjoituksia seuraavilta: Britannian suurlähetystö; Israelin lähetystö; Itävallan lähetystö; Japanin lähetystö; Kanadan suurlähetystö; Kiinan kansantasavallan Helsingin

suurlähetystö; Kreikan ulkoasiainministeriö; Ranskan suurlähetystö; Romanian kulttuuri-instituutti; Saksan Demokraattisen tasavallan kulttuurikeskus; Saksan Liittotasavallan kauppaedustusto; Thai-maan suurlähetystö; Kööpenhamina; Unkarin kansantasavallan suurlähetystö; Yhdysvaltain tiedotustoimisto; Bokförlaget Nova Ecclesia, Ruotsi; British Council, Helsinki; Carnegie United Kingdom trust; Finnish-American Historical Society, USA; Gentofthen kunnan kirjastolaitos, Tanska; Halmstadin kaupunginkirjasto; Havannan Yliopisto; Kongressen for kulturel Friheds Skandinaviske kontor, Tanska; Skotlannin Kansalliskirjasto, Edinburgh; Thessalonikin pormestari ja neuvosto; Tukholman kaupunginkirjasto; Akateeminen Kirjakauppa; Ekströmin Koneliike Oy.; Graafinen keskusliitto; Helsingin kaupungin teollisuuslaitosten lautakunta; Lauritsalan kauppala; Maalaiskuntien Liitto; Oy. Medica Ab.; Pohjoismaiden kulttuuritoimikunta, Suomen osasto; Pohjoismaiden Neuvoston Suomen Valtuuskunta; Suomen Matkailijayhdistys, Retkeilyosasto; Suomen Pankki; Suomen tieyhdistys; Suomen Tukkukauppa; Suomen Ulkomaankauppaliitto; Suomi-Kiina Seura; Suomi-Neuvostoliitto Seura; Svenska Litteratursällskapet i Finland; Tampereen kaupunginhallitus; Tampereen kaupunginkirjasto; Tuberkuloosiliitto; Valtiotieteen kandidaattiyhdistys; Lydia Almila; Alf Backman; A. Blomfelt; Georg Grigorkoff; Harry Guster; Maria Helin; Tyyne Ittonen; F. ja E. Lönnberg; Kerttu Manninen; Arvo Mäkinen; Matti Rytönen; Pekka Saarilahti; Vieno Sorvari; Elvira Sundberg; Arvi Tolvanen; Enni Unkila; Magdalena Varkoma ja Thyra Östberg.

Aukioloajat. Pääkirjaston sekä Kallion, Töölön, Vallilan, Eteläisen, Haagan, Herttoniemen, Kaarelan, Lauttasaaren, Munkkiniemen, Malmin ¹⁾, Pakilan ²⁾ ja Puistolän sivukirjastojen lainausosastot olivat avoinna arkipäivisin klo 10—20; Pasilan ²⁾ ⁴⁾, Kulosaaren ²⁾, Pitäjänmäen, Oulunkylän ²⁾, Toukolan ²⁾, Tapanilan ³⁾, Pukinmäen ⁵⁾, Maunulan, Porolahden ja Vartiokylän sivukirjastojen lainausosastot maanantaisin, tiistaisin, torstaisin ja perjantaisin klo 15—20 sekä keskiviikkoisin ja lauantaisin klo 13—18 (1. 9. lukien klo 10—15); Suomenlinnan maanantaisin, tiistaisin, torstaisin ja perjantaisin klo 17—20, keskiviikkoisin ja lauantaisin klo 14—17; Vallisaaren tiistaisin ja perjantaisin klo 18—21.

Sairaalasivukirjasto oli henkilökuntaa varten avoinna Kivelän sairaalassa keskiviikkoisin klo 18—20.30; Marian sairaalassa maanantaisin klo 13.30—20.30; Malmin sairaalassa tiistaisin klo 14—15; Auroran sairaalassa keskiviikkoisin klo 13—20.30; Nikkilän sairaalassa maanantaisin klo 17.30—20.30 sekä maanantaisin klo 12—16 ja torstaisin klo 14—16 perhehuolto-potilaille.

Juhannus- ja jouluaattoina lainausosastot olivat suljettuina.

Pääkirjaston sekä Kallion, Töölön ja Käpylän sivukirjastojen opintosalit olivat avoinna sekä arkisin että sunnuntaisin klo 10—22 (aikana 1. 10.—31. 12. klo 11—22); pääkirjaston ja Kallion sivukirjaston lasten lukusalit olivat avoinna arkisin klo 10—20 sekä sunnuntaisin klo 15—20. Pyhä- ja juhlapäivinä opintosalit olivat avoinna seuraavasti: uudenvuodenpäivänä, pitkänäperjantaina, pääsiäispäivinä ja helluntaina klo 15—20; loppiaisena, kiirastorstaina, vapunaaton ja vappuna klo 10—20,

¹⁾ Aikana 1.6.—31. 8. avoinna maanantaisin, tiistaisin, torstaisin ja perjantaisin klo 15—20 ja keskiviikkoisin ja lauantaisin klo 13—18; ²⁾ Aikana 1.—31. 7. suljettuina; ³⁾ 31. 5. saakka avoinna joka arkipäivä klo 10—20; ⁴⁾ 1. 9. lukien avoinna maanantaisin ja perjantaisin klo 15—20 sekä keskiviikkoisin klo 10—15; ⁵⁾ 1. 9. lukien avoinna tiistaisin ja torstaisin klo 15—20 sekä lauantaisin klo 10—15.

27. Kaupunginkirjasto

itsenäisyyspäivänä klo 11—20, juhannusaattona ja juhannuspäivänä sekä jouluaattona ja joulupäivänä suljettuina; uudenvuodenaattona klo 11—15, muina pyhäpäivinä niin kuin sunnuntaisin. Lauttasaaren sivukirjaston opintosalit oli avoinna vain arkipäivisin klo 10—20 (suljettuna juhannusaattona).

Sanomalehtisalit olivat avoinna seuraavasti: pääkirjastossa klo 8—21, Kallion sivukirjastossa klo 8—22, Käpylän sivukirjastossa klo 10—22, Vallilan sivukirjastossa arkisin klo 10—20, sunnuntaisin klo 9—15, Eteläisessä sivukirjastossa arkisin klo 8—21, sunnuntaisin klo 9—14; juhannusaattona, juhannuspäivänä ja joulupäivänä suljettuna, muina pyhä- ja juhlapäivinä kuten sunnuntaisin, paitsi niinä juhlapäivinä, joihin opintosalit suljettiin klo 20, suljettiin myös pääkirjaston, Kallion, Käpylän ja Eteläisen sivukirjaston sanomalehtisalit klo 20 sekä uudenvuodenaattona, jolloin kaikki suljettiin klo 15.

Lainaus. Kirjalainojen lukumäärä v. 1961 ja 1960 oli seuraava:

Lainauspaikka	1961			1960		
	Lainauspäiviä	Kirjalainoja kaikkiaan	Kirjalainoja lainauspäivää kohden	Lainauspäiviä	Kirjalainoja kaikkiaan	Kirjalainoja lainauspäivää kohden
Pääkirjasto	300	569 894	1 899	301	597 229	1 984
Sivukirjasto:						
Kallion	300	332 134	1 107	301	358 831	1 192
Töölön	300	152 312	507	301	155 355	516
Vallilan	300	118 857	396	301	116 841	388
Käpylän	300	105 731	352	301	112 347	373
Eteläinen	296	83 553	282	301	88 053	292
Pasilan	224	14 940	66	275	16 938	61
Toukolan	274	28 899	105	275	29 644	108
Haagan	300	80 155	267	301	74 982	249
Herttoniemen	300	100 876	336	301	97 262	323
Maunulan	300	62 196	207	301	59 625	198
Kulosaaren	274	23 799	87	275	16 520	60
Lauttasaaren	300	117 125	390	301	105 716	351
Munkkiniemen	300	105 445	351	301	98 942	328
Malmin	300	37 949	126	301	38 811	129
Oulunkylän	274	22 601	82	275	25 957	94
Pakilan	274	32 378	118	301	33 755	112
Puistolan	300	38 513	128	301	35 163	117
Tapanilan	300	30 657	102	301	32 362	107
Pitäjänmäen	300	32 907	109	275	27 702	100
Vartiokylän	300	32 365	108	275	28 670	104
Sairaala-	300	111 211	370	301	114 354	380
Pukinmäen	224	13 443	60	275	13 684	50
Suomenlinnan	300	14 004	46	301	12 842	43
Porolahden	300	46 911	156	301	50 188	167
Vallisaaren	92	1 448	16	101	2 508	25
Kaarelan	300	57 367	191	68	17 292	254
Poliisilaitoksen	122	513	4	107	663	6
Yhteensä	—	2 368 183	7 893	—	2 362 236	7 848

Aikuisten sekä lasten ja nuorten (alle 14 vuotta) suhteellinen osuus lainausliik-
keeseen oli eri lainauspaikoilla seuraava:

Lainauspaikka	Aikuisten kirjallinat %	Lasten ja nuorison kirjallinat, %	Lainauspaikka	Aikuisten kirjallinat %	Lasten ja nuorison kirjallinat, %
Pääkirjasto	79.3	20.7	Malmin	51.2	48.8
Sivukirjasto:			Oulunkylän	44.7	55.3
Kallion	68.4	31.6	Pakilan	45.8	54.2
Töölön	66.7	33.3	Puistolan	43.8	56.2
Vallilan	61.6	38.4	Sairaala-	87.0	13.0
Käpylän	60.6	39.4	Tapanilan	39.9	60.1
Eteläinen	53.7	46.3	Pitäjänmäen	49.0	51.0
Pasilan	47.7	52.3	Vartiokylän	45.9	54.1
Toukolan	45.8	54.2	Pukinmäen	38.3	61.7
Haagan	57.9	42.1	Suomenlinnan	41.6	58.4
Herttoniemen	52.6	47.4	Porolahden	49.7	50.3
Maunulan	41.4	58.6	Vallisaaren	68.9	31.1
Kulosaaren	53.8	46.2	Kaarelan	46.5	53.5
Lauttasaaren	62.2	37.8	Poliisilaitoksen	100.0	—
Munkkiniemen	61.9	38.1			
			Yhteensä	64.3	35.7
			(1960)	63.1	36.9

Kaunokirjallisuuden ja tietokirjallisuuden välinen suhde selvää seuraavasta tau-
lukosta, jossa on otettu huomioon aikuisten sekä lasten ja nuorten kirjallainojen välinen ero:

Lainaus- paikka	Aikuisten kirjallinat						Lasten ja nuorison kirjallinat						Kirjallinat kaikkiaan					
	Tietokirjallisuus		Kaunokirjallisuus		Yht.	Tietokirjallisuus		Kaunokirjallisuus		Yht.	Tietokirjallisuus		Kaunokirjallisuus		Yht.			
	luku	%	luku	%	luku	luku	%	luku	%	luku	luku	%	luku	%	luku			
Pääkirjaston ..	207 725	46.0	244 274	54.0	451 999	18 223	15.5	99 672	84.5	117 895	225 948	39.6	343 946	60.4	569 894			
Kallio	87 413	38.5	139 771	61.5	227 184	14 194	13.5	90 756	86.5	104 950	101 607	30.6	230 527	69.4	332 134			
Töölön	38 789	38.2	62 853	61.8	101 642	5 971	11.8	44 699	88.2	50 670	44 760	29.4	107 552	70.6	152 312			
Vallilan	25 159	34.4	48 067	65.6	73 226	5 755	12.6	39 876	87.4	45 631	30 914	26.0	87 943	74.0	118 857			
Käpylän	24 915	38.9	39 191	61.1	64 106	4 162	10.0	37 463	90.0	41 625	29 077	27.5	76 654	72.5	105 731			
Eteläinen	16 057	35.8	28 809	64.2	44 866	7 286	18.8	31 401	81.2	38 687	23 343	27.9	60 210	72.1	83 553			
Pasilan	2 352	33.0	4 771	67.0	7 123	814	10.4	7 003	89.6	7 817	3 166	21.2	11 774	78.8	14 940			
Toukolan	4 565	34.5	8 683	65.5	13 248	1 851	11.8	13 800	88.2	15 651	6 416	22.2	22 483	77.8	28 899			
Haagan	14 556	31.4	31 821	68.6	46 377	2 833	8.4	30 945	91.6	33 778	17 389	21.7	62 766	78.3	80 155			
Herttoniemen ..	17 396	32.8	35 679	67.2	53 075	5 226	10.9	42 575	89.1	47 801	22 622	22.4	78 254	77.6	100 876			
Maunulan	8 488	32.9	17 291	67.1	25 779	3 418	9.4	32 999	90.6	36 417	11 906	19.1	50 290	80.9	62 196			
Kulosaaren	3 878	30.3	8 922	69.7	12 800	971	8.8	10 028	91.2	10 999	4 849	20.4	18 950	79.6	23 799			
Lauttasaaren ..	27 550	37.8	45 351	62.2	72 901	5 348	12.1	38 876	87.9	44 224	32 898	28.1	84 227	71.9	117 125			
Munkkiniemen ..	24 328	37.3	40 949	62.7	65 277	5 688	14.2	34 480	85.8	40 168	30 016	28.5	75 429	71.5	105 445			
Malmin	7 358	37.8	12 082	62.2	19 440	1 866	10.1	16 643	89.9	18 509	9 224	24.3	28 725	75.7	37 949			
Oulunkylän	3 306	32.7	6 792	67.3	10 098	848	6.8	11 655	93.2	12 503	4 154	18.4	18 447	81.6	22 601			
Pakilan	4 841	32.6	10 004	67.4	14 845	1 468	8.4	16 065	91.6	17 533	6 309	19.5	26 069	80.5	32 378			
Puistolan	7 518	44.6	9 337	55.4	16 855	2 096	9.7	19 562	90.3	21 658	9 614	25.0	28 899	75.0	38 513			
Sairaala-	38 410	39.7	58 367	60.3	96 777	2 731	18.5	11 703	81.1	14 434	41 141	37.0	70 070	63.0	111 211			
Tapanilan	3 109	25.4	9 119	74.6	12 228	2 049	11.1	16 380	88.9	18 429	5 158	16.8	25 499	83.2	30 657			
Pitäjänmäen ..	4 645	28.8	11 476	71.2	16 121	1 475	8.8	15 311	91.2	16 786	6 120	18.6	26 787	81.4	32 907			
Vartiokylän ..	4 976	33.5	9 869	66.5	14 845	1 484	8.5	16 036	91.5	17 520	6 460	20.0	25 905	80.0	32 365			
Pukinmäen	1 495	29.0	3 647	71.0	5 142	752	9.0	7 549	91.0	8 301	2 247	16.7	11 196	83.3	13 443			
Suomenlinnan ..	1 735	29.8	4 091	70.2	5 826	903	11.0	7 275	89.0	8 178	2 638	18.8	11 366	81.2	14 004			
Porolahden	7 622	32.7	15 709	67.3	23 331	2 097	8.9	21 483	91.1	23 580	9 719	20.7	37 192	79.3	46 911			
Vallisaaren	339	34.0	658	66.0	997	150	33.3	301	66.7	451	489	33.8	959	66.2	1 448			
Kaarelan	8 342	31.3	18 326	68.7	26 668	3 389	11.0	27 310	89.0	30 699	11 731	20.4	45 636	79.6	57 367			
Poliisilaitoksen ..	222	43.3	291	56.7	513	—	—	—	—	—	222	43.3	291	56.7	513			
Yhteensä	597 089	39.2	926 200	60.8	1 523 289	103 048	12.2	741 846	87.8	844 894	700 137	29.6	1 668 046	70.4	2 368 183			
(1960)	598 012	39.5	917 437	60.5	1 515 449	106 688	12.6	740 099	87.4	846 787	704 700	29.8	1 657 536	70.2	2 362 236			

27. Kaupunginkirjasto

Erikielisen kirjallisuuden lainausta valaiseva taulukko:

Lainauspaikka	Suomenkielinen kirjallisuus		Skandinaavinen kirjallisuus		Muunkielinen kirjallisuus		Kirjalainat kaikkiaan	
	luku	%	luku	%	luku	%	luku	%
Pääkirjasto	411 774	72.3	129 629	22.7	28 491	5.0	569 894	24.1
Sivukirjasto:								
Kallion	310 449	93.5	19 134	5.8	2 551	0.7	332 134	14.0
Töölön	120 903	79.4	26 156	17.2	5 253	3.4	152 312	6.4
Vallilan	110 573	93.0	7 818	6.6	466	0.4	118 857	5.0
Käpylän	92 836	87.8	8 788	8.3	4 107	3.9	105 731	4.5
Eteläinen	71 582	85.7	11 301	13.5	670	0.8	83 553	3.5
Pasilan	14 142	94.7	778	5.2	20	0.1	14 940	0.6
Toukolan	26 173	90.6	2 502	8.7	224	0.7	28 899	1.2
Haagan	71 992	89.8	7 435	9.3	728	0.9	80 155	3.4
Herttoniemen	93 287	92.5	6 544	6.5	1 045	1.0	100 876	4.3
Maunulan	57 869	93.0	4 118	6.6	209	0.4	62 196	2.6
Kulosaaren	15 207	63.9	8 200	34.5	392	1.6	23 799	1.0
Lauttasaaren	92 390	78.9	21 610	18.5	3 125	2.6	117 125	4.9
Munkkiniemen	86 942	82.5	16 072	15.2	2 431	2.3	105 445	4.4
Malmin	36 373	95.8	1 432	3.8	144	0.4	37 949	1.6
Oulunkylän	20 052	88.7	2 341	10.4	208	0.9	22 601	1.0
Pakilan	31 830	98.3	496	1.5	52	0.2	32 378	1.4
Puistolän	36 639	95.2	1 439	3.7	435	1.1	38 513	1.6
Sairaala-	95 728	86.1	12 935	11.6	2 548	2.3	111 211	4.7
Tapanilan	28 487	92.9	2 015	6.6	155	0.5	30 657	1.3
Pitäjänmäen	28 598	86.9	4 050	12.3	259	0.8	32 907	1.4
Vartiokylän	29 927	92.5	2 235	6.9	203	0.6	32 365	1.4
Pukinmäen	12 911	96.0	518	3.9	14	0.1	13 443	0.6
Suomenlinnan	13 835	98.8	139	1.0	30	0.2	14 004	0.6
Porolahden	44 514	94.9	2 155	4.6	242	0.5	46 911	2.0
Vallisaaren	1 423	98.3	20	1.4	5	0.3	1 448	0.1
Kaarelan	50 442	87.9	6 522	11.4	403	0.7	57 367	2.4
Poliisilaitoksen	505	98.4	8	1.6	—	—	513	0.0
Yhteensä	2 007 383	84.8	306 390	12.9	54 410	2.3	2 368 183	100.0
(1960)	1 990 720	84.3	317 853	13.4	53 663	2.3	2 362 236	100.0

• Lukusalikäyntien lukumäärä v. 1961 ja 1960 käy ilmi seuraavasta taulukosta:

Kirjasto	Opintosalit	Sanomalehtisalit	Lasten lukusalit	Käyntejä kaikkiaan	Päivää kohden
Pääkirjasto	94 178	132 783	30 125	257 086	712
Sivukirjasto:					
Kallion	33 314	158 986	54 801	247 101	684
Töölön	18 101	—	—	18 101	50
Vallilan	—	57 986	—	57 986	160
Käpylän	8 638	40 078	—	48 716	135
Eteläinen	—	63 278	—	63 278	175
Lauttasaaren	20 508	—	—	20 508	68
Yhteensä	174 739	453 111	84 926	712 776	1 974
(1960)	198 263	474 374	106 843	779 480	2 159

Lukusalit olivat avoinna seuraavasti:

Kirjasto	Avoinna päivää	Kirjasto	Avoinna päivää
Pääkirjasto:		Töölö:	
Opintosali	361	Opintosali	361
Sanomalehtisali	361	Vallila:	
Lasten lukusali	361	Sanomalehtisali	361
Sivukirjastot:		Käpylä:	
Kallio:		Opintosali	361
Opintosali	361	Sanomalehtisali	361
Sanomalehtisali	361	Eteläinen:	
Lasten lukusali	361	Sanomalehtisali	361
		Lauttasaari:	
		Opintosali	300

Kertomusvuonna tuli kirjastoon 564 eri aikakauslehteä, joista 146 saatiin lahjoina. Aikakauslehtien kokonaismäärä oli 1 550 kpl. Eri sanomalehtiä tuli 79, näistä lahjoina 6. Yleisön käytössä olleiden sanomalehtien kokonaismäärä oli 387 kpl.

Kirjasto	Aikakauslehtiä		Sanomalehtiä	
	luku	kpl	luku	kpl
Pääkirjasto	317	336	56	79
Sivukirjasto:				
Kallio	173	190	62	79
Töölö	87	87	—	—
Vallila	71	73	25	30
Käpylä	73	78	25	27
Eteläinen	44	50	28	35
Pasila	14	14	—	—
Toukola	37	37	—	—
Haaga	56	56	—	—
Herttoniemi	50	53	—	—
Maunula	24	24	1	1
Kulosaari	35	35	—	—
Lauttasaari	102	104	1	1
Munkkiniemi	62	62	—	—
Malmi	40	40	—	—
Oulunkylä	28	28	—	—
Pakila	22	22	4	4
Puistola	26	26	—	—
Sairaalasivukirjastot:				
Kivelä	5	7	3	22
Nikkilä	8	27	5	59
Sielullisesti sairaiden hoitolaitokset	7	21	5	9
Malmi	2	2	—	—
Laakso	1	1	5	36
Aurora	10	29	—	—
Tapanila	15	15	1	1
Pitäjänmäki	34	34	3	3
Vartiokylä	31	31	—	—
Pukinmäki	7	7	1	1
Suomenlinna	13	13	—	—
Porolahti	36	38	—	—
Poliisilaitos	10	10	—	—

Kerhotoiminta. P ä ä k i r j a s t o. *Filosofian kerhon* puheenjohtajana toimi prof. Uno Saarnio. Kerho kokoontui 45 kertaa ja kokouksissa oli läsnä keskimäärin 18 henkilöä. Osanottajia oli vuoden aikana kaikkiaan 153 henkilöä.

Kerhossa pidettiin seuraavat esitelmät: koululainen Karmela Bélinki: Sionismi ja sen filosofia; farmaseutti Hilka Haikola: Susanne Langerin symbolikäsité; fil.maist. Helena Hänninen: Tiedostamattoman sielunelämän kysymyksiä; fil. tri Raili Kauppi: Karakteristiset luvut ja Leibnizin maailmankuva, Irrationalismi, Merkityssuhde runoudessa, Vapauden käsité, Leibnizin oppi totuudesta, Vapaus ja imperatiivi, Nominalismi ja sen maailmankatsomuksellinen merkitys, Aristoteleen sylogistiikka, Leibnizin sylogistiikka, Mitä on elämäkatsomus, Luonnonlain käsitteestä, Syyn ja vaikutuksen ongelma, Ihmisen olemisesta; fil.maist. Seppo Kivinen: Oikeudenmukaisuuden käsité, Historismi, Herbartin filosofia, Elealainen filosofia; prof. Sven Krohn: Ajan ongelmasta, Ydinihminen stoalaisuudessa ja uusplatonilaisuudessa, Ihminen ja kulttuuri, Merkitys, totuus ja tieto; yliopp. Ritva Majuri: Aristoteleen dialektiikka; dipl.ins. Juha Mäkipää: Elektroniaivot, Tietokoneiden matemaattiset perusteet; fil.maist. Yrjö Rajamäki: Ihmiskuva Nicolai Hartmannin filosofiassa, Nicolai Hartmannin maallistunut ihminen; prof. Uuno Saarnio: Tietoteoria, Tietomme äärettömästä, Tieto ja kieli, Lause ja merkitys, Symbolirelaation hierarkia, Logiikan merkitys, Sivistys ja ammatti, Onko ääretön olemassa?, Korkeamman kertaluvun laskutavoista, Transcendentaalinen estetiikka, Paradoksita; fil.tri Kalle Sorainen: Nietzsche, Hans Larsson, Kierkegaardin logiikka; yliopp. Kari Turunen: Aristoteleen tiedeteoria, Platonin »Faidon».

Logiikan kerhoa johti fil.tri Raili Kauppi. Kerho kokoontui 42 kertaa ja osanottajia oli kaikkiaan 24. Kerhossa käsiteltiin A. N. Whiteheadin ja B. Russellin teoksen »Principia Mathematica» kolmannesta osasta n. 300 sivua.

Cercle de littérature française kokoontui 17 kertaa, puheenjohtajanaan M. Jacques Le Louarn. Osanottajia oli keskim. 22 henkeä. Kerhossa pidettiin seuraavat esitelmät M. Jacques Le Louarn: Baudelaire, La pensée contemporaine, Les problèmes de la cité moderne, La peinture française (diapositiivikuvia), La psychanalyse dans le monde d'aujourd'hui, Georges Simenon, La France contemporaine, Le théâtre de Ionesco, Victor Hugo (filmiesitys), Emile Zola; M. N. Rossignol: Les écrivains modernes à la recherche d'une nouvel humanisme, Saint Exupéry: »Vol de nuit». »Pilotes de guerre».

Kallion sivukirjasto. Psykologian kerhon puheenjohtajana toimi fil.tri Raili Kauppi. Kerho kokoontui 6 kertaa, osanottajia oli keskim. 23. Kerhossa pidettiin seuraavat esitelmät: lääket. kand. Anja Kauppala: Psykoterapian päämäärästä ja keinoista; fil.tri Raili Kauppi: Maailmankatsomus ja opiskelu; lääket.lis. Kerttu Louhivuori: Sielullisten jännitystilojen aiheuttamista kouluvaikeuksista; fil.maist. Sinikka Paloheimo: Musikaalisuustutkimuksista; prof. Uuno Saarnio: Sivistyksen olemuksesta, Maailmankatsomus ja logiikka.

Kirjallisuuskerho kokoontui 5 kertaa fil.tri Raili Kaupin johdolla. Keskimääräinen osanottajaluku oli 18. Kerhossa pidettiin seuraavat esitelmät: fil.tri Raili Kauppi: Runous ja merkitys, Irrationalismi filosofiassa ja runoudessa; kirjailija Martti Santavuori: Historia romaaninaiheena; fil.tri Kalle Sorainen: Nietzsche kirjailijana; taiteilija Elli Tompuri: Muistoja vuosisadanvaihteen taiteilijaelämästä.

Musiikkikerho kokoontui 14 kertaa laulajatar Esteri Parviaisen johdolla. Osanottajia oli keskimäärin 27. Kokouksissa esitettiin 22 säveltäjän eri teoksia kaikkiaan 56, ja johdatukseksi näihin pidettiin seuraavat esitelmät: taiteilija Kai Chydenius: Uuno Klami, Igor Stravinski; taiteilija Reijo Jyrkiäinen: Schönbergin orkesteri-

variatiot; taiteilija Ilpo Mansnerus: Huilumusiikista; yliopp. Ilkka Oramo: Sergei Prokofjev; taiteilija Matti Piipponen: Robert Schumannin kamarimusiikista; taiteilija Juhani Raiskinen: Šoštakovitšin preludeista ja fuugista, taiteilija Erkki Salmenhaara: Arnold Schönberg, Uusin musiikki; taiteilija Olavi Tapio: Antonio Vivaldi, Paul Hindemith; kapellimest. Timo Teerisuo: Beethovenin 9. sinfonia, Musorgskin lauluista; pianisti Kurt Waldén: Franz Lisztin syntymän 150-vuotismuisto.

Nikkilän sairaalakirjaston kirjastokerho kokoontui 19 kertaa. Läsnä oli keskim. 30 henkilöä. Kerhossa pidettiin seuraavat esitelmät: yliopp. Benita Ahlnäs: Suomalaisesta ja suomenruotsalaisesta runoudesta; lääket.kand. Ylermi Hytönen: Unifysiologiasta; fil.maist. Seppo Kivinen: Esisokratinen filosofia; fil.maist. Ulla Lehtonen: Arvid Järnefelt; fil.maist. Eila Lindqvist: Pohjoista Jäämerta koskevaa kirjallisuutta; hra Mauno Makkonen: Nykyrunous; yliopp. Leo Mäkelä: Michel de Montaigne; yliopp. Berit Nybergh: Leo Tolstoi; hra C. P. Teckenberg: Ludvig van Beethoven; arkkit.yliopp. Juha Turunen: Kirkkorakennuksista I—III; yliopp. Kari Turunen: Petroniuksen »Trimalkion pidot»; ylihoit. Enni Unkila: Intian kirjallisuudesta (rainakuvia), Sairaanhoido ennen ja nyt, Sapfo; rva Xenia Varras: Ranskalainen impressionismi. Kirjastokerhon joulujuhlissa esittivät potilaat ohjelmaa.

Kirjastokonsertteja järjestettiin 50. Kuulijoita oli keskim. 25. Äänilevyiltä kuultiin mm. seuraavien säveltäjien teoksia: Bach, Brahms, Beethoven, Brubeck, Chopin, Corelli, Dvorak, Franck, Grieg, Haydn, Händel, Mozart, Ravel, Schubert, Šoštakovitš, Stravinski.

Englanninkielen keskustelukerho aloitti toimintansa syksyllä. Kerho kokoontui kerran viikossa kirj.aman. Berit Nyberghin johdolla.

Tulot. Kaupunginkirjaston tulot nousivat kertomusvuonna 4 892 786 mk:aan jakaantuen seuraaviin eriin:

	Talousarvion mukaan, mk	Tilien mukaan, mk
Kirjasakot ja sekalaiset tulot	3 000 000	4 031 636
Kaupunginkirjaston valtionapu	150 000	150 000
Henkilökunnan luontoisedut	355 140	346 080
Henkilökunnan käteisvuokrat	569 580	365 070
Yhteensä	4 074 720	4 892 786

Menot. Kertomusvuoden talousarvioon oli kaupunginkirjaston menoja varten merkitty 271 388 863 mk, v:lta 1960 siirtyi 4 733 637 mk ja vuoden aikana merkittiin tilisiirtona 11 779 203 mk, joten käytettävissä oli yhteensä 287 901 703 mk. Menot tilien mukaan nousivat 290 322 534 mk jakaantuen seuraaviin menoeriin:

27. Kaupunginkirjasto

Menoerä	Määrärahat mk	Menot tilien mukaan mk	Siirto vuodelle 1961 mk	Säästö (+) tai ylitys (-) mk
Palkkiot	294 000	288 500	—	+ 5 500
Vakinaiset viranhaltijat	128 146 429	128 146 429	—	—
Tilapäiset viranhaltijat	8 734 570	8 390 700	—	+ 343 870
Viranhaltijain vuosilomakustannukset	4 935 924	4 935 924	—	—
Viranhaltijain sunnuntai- ja ylityökorvaukset	3 400 000	3 105 592	—	+ 294 408
Muut palkkamenot	18 901 000	19 086 940	—	— 185 940
Kansaneläke- ja lapsilisämaksut	7 780 995	7 780 995	—	—
Vuokrat	26 577 275	26 502 395	—	+ 74 880
Lämpö	2 481 850	1 611 652	—	+ 870 198
Valaistus	5 148 000	5 218 436	—	— 70 436
Siivoustarvikkeet	400 000	398 556	—	+ 1 444
Vedenkulutus	81 250	85 140	—	— 3 890
Puhtaanapito	502 200	231 903	—	+ 270 297
Kaluston hankinta	2 211 000	4 662 986	—	— 2 451 986
Kaluston kunnossapito	1 035 000	1 248 188	—	— 213 188
Painatus	1 514 892	1 257 016	257 876	—
Kirjallisuus	38 685 466	40 185 459	7	— 1 500 000
Sidonta	24 600 279	25 299 930	349	— 700 000
Tarverahat	2 400 000	2 223 925	—	+ 176 075
Kiinteän käyttöomaisuuden korot ja poistot	8 241 573	8 241 573	—	—
Kiinteistöjen ja yleisten laitteiden kunnossapito	1 830 000	1 420 295	—	+ 409 705
Yhteensä	287 901 703	290 322 534	258 232	— 2 679 063

Kirjallisuusmäärärahojen käyttö. Kirjallisuuden ostoon käytettiin kertomusvuonna 36 536 974 mk ja summa jakaantui erikielisen kirjallisuuden kesken seuraavasti:

	mk
Suomenkielinen kirjallisuus	25 423 050
Skandinaavinen »	7 451 474
Saksalainen »	1 401 434
Englantilainen »	1 416 387
Ranskalainen »	398 820
Muunkielinen »	34 209
Muut kirjat	411 600
Yhteensä	36 536 974

	mk
Aikakauslehdet	3 080 985
Mikrofilmit	567 500
Sidonta	25 299 930
Kaikkiaan	28 948 415
	65 485 389

Kirjastolautakunnan valvonnan alaiset yritykset. Kirjastolautakunta valvoi seuraavien yleishyödyllisten yritysten saamien avustusten käyttöä: Kirjoja sokeille, Kasvatusopillinen kirjasto- ja lukusalisäätiö sekä Bragen leikekokoelma.